MAGAZIN OLIMPIC

Olimpiadă culturală

După cum s-a mai anunțat, în aceste zile are loc în Mexic desfășurarea unei competiții inedite. Nu este însă vorba, așa cum poate ați fi tentați să credeți, de o competiție cu caracter sportiv, ci de o autentică Olimpiadă culturală. În programul acesteia sînt înscrise manifestări și expoziții din cele mai diferite domenii ale culturii. Ideogramele pe care vi le prezentăm le înfățișează pe fiecare din acestea :

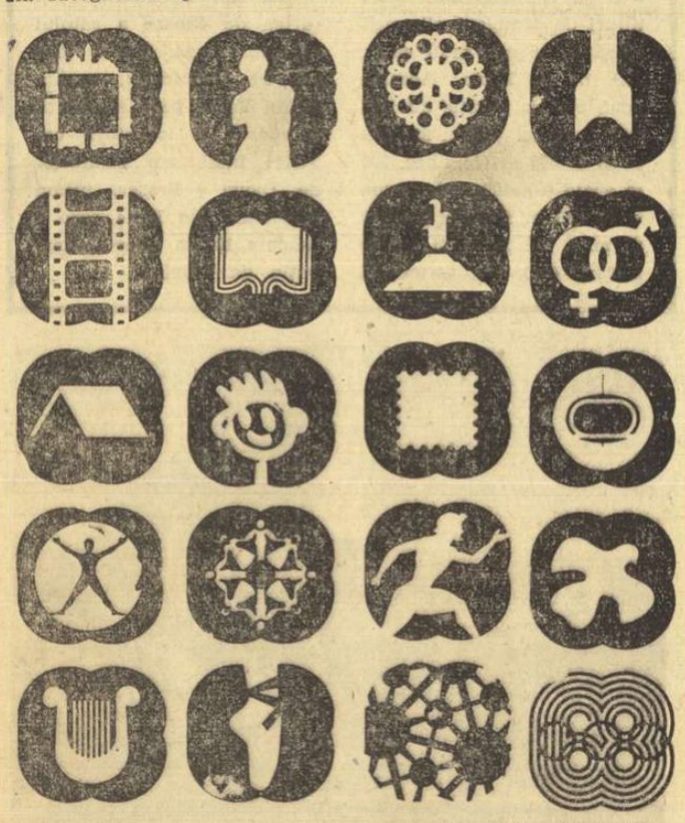

Recepția oferită de tineretul mexican tineretului lumii.

Festivalul de filme de scurtmetraj al misiunii tineretului.

Tabără olimpică mexicană pentru tineretul lumii.

Expoziție de selecțiuni din operele de artă ale lumii.

Festivalul internațional al artelor frumoase.

Reuniunea internațională a sculptorilor.

Reuniunea internațională a poeților.

Festival de pictură a copiilor.

Festival mondial de folclor.

Baletul celor cinci continente.

Expoziție internațională de artizanat.

Primirea flacării olimpice la Teotihucan.

Expoziție internațională de filatelie olimpică.

Expoziție de istorie și artă olimpică.

Expoziție privind utilizarea energiei nucleare în scopuri pașnice.

Expoziție de științe spațiale.

Program de genetică și biologie umană.

Expoziția „Centre sportive și culturale" și întîlnire a tinerilor arhitecți.

Publicitatea în serviciul păcii.

Difuziunea televizată și cinematografică a Jocurilor celei de a XIX-a Olimpiade.

Imnul olimpiadelor

Duminicile unui nesportiv

Nu este vorba, de astă dată, de imnul pe muzică al Jocurilor Olimpice. E vorba de un alt imn, de imnul de umanitate și înfrățire ce se înalță din întîlnirile acestea periodice ale tuturor sportivilor din lume. Și nu numai ale sportivilor, ci și ale unor mulțimi din ce în ce mai mari de oameni, care — datorită mijloacelor tot mai perfecționate și mai răspîndite de comunicare — asistă în număr de multe sute de milioane la competițiile Omului. Ale Omului, care ține cu tot dinadinsul să-și depășească mereu propriile puteri cu care l-a înzestrat natura, să-și dovedească mereu forța fizică îmbinată cu sprinteneala spiritului, să-și cucerească în dimensiunile lumii reale un loc aparte prin iscusință, viteză, agilitate, devenind iute ca săgeata, puternic asemenea lui Hercul, mai ager chiar decît șoimul. Și Jocurile Olimpice sînt un prilej deosebit pentru aceste probe complexe, în care vigoarea mușchilor se completează prin grația mișcării, efortul corporal e întregit de acuitatea rațiunii.

Dar Jocurile Olimpice mai sînt ceva : o sărbătoare universală a fraternității prin lealitatea, eleganța, puritatea lui homo ludens, a omului care se joacă și, jucîndu-se, știe că prefață continuu, printr-o magie transparentă, propriul său univers.

Am crescut nencetat, de cînd civilizația și cultura ne dăruiesc binefacerile lor și de cînd, tot ele, ne cer atîtea jertfe, atîtea renunțări de dragul orizonturilor întrezărite, atîta asprime cu noi înșine. Civilizația și cultura n-ar fi fost cu putință fără sentimentul valorilor : el a fost una din principalele paze ale omului, și unitatea spirituală a popoarelor lumii prin acest sentiment al valorilor se împlinește. Competițiile olimpice sporesc progresiv conștiința integralității noastre ca umanitate : albi, negri, galbeni, sportivi din țările celor două emisfere, cu structuri deosebite și cu stadii de evoluție variate, fraternizează la vîlvătaia simbolică a flăcării olimpice.

Sufletul continentelor și al popoarelor, dacă este diferențiat în unele privinți, el converge undeva în același punct al năzuinței spre neîntrerupta evoluție a speciei noastre, care își caută de lungi milenii stilul propriu existenței sale în univers. Să fim convinși că Jocurile Olimpice contribuie cu o tot mai mare eficiență la aflarea acestui stil al omului integral, care gîndește, acționează și creează sincretic, slăvind prin toate manifestările sale forța spiritului nemuritor, prin care descoperă, supune și folosește forțele lumii fizice.

Imnul olimpiadelor este această slăvire a omului, înfrînt de milioane de ori și de milioane de ori victorios în trînta sa cu văzutele și nevăzutele puteri ale Terrei !

George SBÂRCEA

Din istoria drapelului olimpic

La Jocurile Olimpice de la Stockholm în 1912 nu a existat încă drapel olimpic. De-abia în 1914 Pierre de Coubertin a desemnat simbolul cunoscut al celor cinci cercuri colorate legate între ele: albastru, galben, negru, verde și roșu pe fond alb. S-a susținut multă vreme că aceste cinci cercuri reprezintă cele cinci continente unite prin ideea olimpică.

Culorile însă nu au, după cum s-ar putea crede, nimic comun cu continentele. Nu se poate spune că cercul negru reprezintă Africa iar cel galben Asia. În realitate, cele cinci culori au fost alese pentru că cel puțin una dintre ele s-ar putea regăsi în drapelele naționale ale tuturor țărilor din lume.

Coubertin a confecționat pe cheltuiala sa în 1914 o serie de 500 de drapele olimpice la atelierele marilor magazine „Au Bon Marche" din Paris. Drapelul olimpic a fost arborat pentru prima oară în public în ajunul deschiderii Congresului olimpic de la Paris, sîmbătă 13 iunie 1914, la o serbare dată de contele și contesa de Bertier.

La 17 iunie 1914 drapelul olimpic, purtat de 6 cercetași, a întovărășit pe președintele Republicii Franceze, Poincare, la aniversarea a 20 de ani de la fondarea Jocurilor Olimpice. El a fost folosit la toate serbările și excursiile și a fost de la început apreciat foarte mult, o bună parte a participanților la congres lucrîndu-l cu ei la plecarea din Paris.

În 1915 drapelul olimpic a fluturat deasupra primăriei orașului Lausanne, cînd sediul C.I.O. a fost transferat în acest oraș din cauza războiului. Apoi, în 1916, la San Francisco, pe timpul unei mari expoziții, cu prilejul zilei Comitetului Internațional Olimpic, drapelul olimpic a fost ridicat la loc de onoare.

Pentru prima oară drapelul olimpic a fluturat pe o arenă olimpică cu ocazia Jocurilor de la Anvers — 1928. Tot atunci C. O. belgian a donat primul drapel de saten brodat artistic.

De atunci, acest drapel este păstrat de orașul unde s-a desfășurat ultima oară Olimpiada. La festivitatea de închidere a Jocurilor Olimpice drapelul este încredințat de către președintele C.I.O. primarului orașului unde s-au terminat Jocurile și va fi păstrat la primărie pînă la Olimpiada viitoare.

CU OCHII LA CERCURILE OLIMPICE*)

Iarna aceasta, la Grenoble, expoziția internațională „Olymp'Art" a prezentat, printre piesele de prestigiu ale galeriei, fotografia intitulată „Preludiu", reprezentînd o gimnastă în poziție statuară, nu lipsită de dinamism, desfășurînd steagul alb cu cele cinci cercuri olimpice înfrățite. Spiritul olimpic al operei a fost consacrat prin premiul decernat de prefectul departamentului Isère (Franța). Acest prim succes românesc la Jocurile Olimpice de iarnă l-am datorat colegului nostru, fotoreporterul **Ion Mihăică.**

Reamintim toate aceste nu din pricina proximității Jocurilor Olimpice de vară, ci pentru că Ion Mihăică ne-a oferit de curînd ceea ce așteptam de mult: o selecție valoroasă din minunatele sale imagini fotografice cu subiect sportiv. Frenetic colindător al stadioanelor și arenelor, ca și al bogatei naturi românești, Ion Mihăică strînge mult, colecționează avid pe retina artificială, dar alege rar, cu gust, cu discernămînt, cu simț estetic. Această circumstanță atenuantă îl onorează și justifică prezența sa discretă pe terenul publicistic.

Opțiunea lui Mihăică pentru tema sportivă este explicabilă. Expresie fascinantă a vieții moderne, sportul tentează pe orice fotograf. Vivacitatea mișcării, dramatismul, eleganța, frumusețea acțiunii, bucuria victoriei sau tragismul momentului de cumpănă — iată atîtea miraje pentru fotoreporterul sportiv, iată tot atîtea caracteristici ale operei sale.

Fără memoria peliculei de celuloid pe care ne-o oferă Ion Mihăică — independent de modul de exprimare, serios sau ușor ironic — ne-am simți omenește sărăciți. În studii sau instantanee — registrul autorului fiind foarte larg — ni se restituie imagini scumpe nouă celor ce iubim sportul, ni se reîmprospătează artistic besacteaua amintirilor, dar în același timp sîntem invitați la o și mai caldă apropiere de lumea stadioanelor.

Albumul cu peste o sută de fotografii este operă de artă : prin imagine în sine, prin tehnica reproducerii și cadraj, prin suită surprinzătoare sau contrapunere poetică, prin accesibilitatea subiectelor, la urma urmei prin necesitate, pentru că de o operă de artă nu ne putem dispensa niciodată. Să adăugăm savoarea inspiratelor legende la fotografii datorate colegului nostru Radu Voia și prefața plină de lirism — așa cum se cuvenea — a veșnic îndrăgostitului de poezie și sport, Dan Deșliu.

Cu albumul său, care nu este un bilanț ci un eșantion, Ion Mihăică ne-a dăruit proba materială a pasiunii noastre pentru sport.

Victor BANCIULESCU

*) **Ion Mihăică : În obiectiv sportul,** Edit. C.N.E.F.S., București, 1968, lei 15.

Expoziție olimpică la Brăila

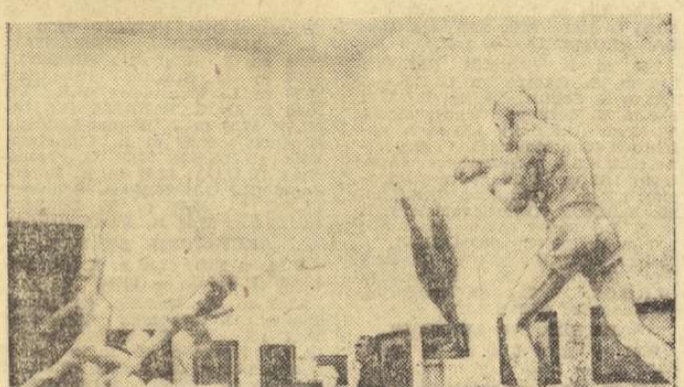

Prieten fidel al sportului și vizitator fervent al redacției noastre, sculptorul bucureștean **Constantin Iordache** s-a întors pentru puțină vreme în orașul său de baștină, Brăila, unde a deschis o expoziție personală, cuprinzînd lucrări reprezentative, inspirate cu deosebire din viața sportivă. Într-un fel, expoziția găzduită de Muzeul Brăilei a reprezentat un preludiu la „Olimpiada culturală" de la Mexico. Atașamentul artiștilor la subiectul sport este un gest sublim de solidaritate cu eforturile celor ce tind spre perfecțiune în arena sportivă.

Lucrările în gips ale lui Constantin Iordache sînt rodul unui studiu atent trecut prin filtrul sensibilității sale artistice și, la urma urmei, rodul unei migăloase și experte opere de mulaj. „Repaosul în mișcare", caracteristică a operei statuare elene, devine la Iordache „mișcare în curs", mișcare surprinsă, instantaneu viu în imobilitatea sa materială. Alergătorul de fond, sprinterul, boxerul, fotbalistul, aruncătorul de suliță, gimnasta — sînt lucrări care, într-o zi, vor decora merituos stadioanele noastre destul de sărăcăcioase în aspectul lor estetic. Constantin Iordache merită această prețuire pentru constanta lui dăruire către tematica sportivă

(vib)

Orașele olimpice la... înălțime

Jocurile Olimpice de vară au loc la Ciudad de Mexico, a cărui altitudine este de 2 240 m.

Este pentru prima oară că o ediție a Jocurilor Olimpice va fi la... înălțime. Și alte ediții olimpice au avut de rezolvat diferite probleme : diferența de fuse orare, căldurile caniculare, ca și alte condiții de concurs grele etc., dar nici una nu a pus atîtea probleme specialiștilor din întreaga lume.

Iată acum altitudinea tuturor orașelor care au găzduit întreceri olimpice de vară :

1896	Atena	107 m
1900	St. Louis	175 m
1904	Paris	34 m
1908	Londra	37 m
1912	Stockholm	45 m
1920	Antwerpen	8 m
1924	Paris	34 m
1928	Amsterdam	7 m
1932	Los Angeles	84 m
1936	Berlin	34 m
1948	Londra	37 m
1952	Helsinki	10 m
1956	Melbourne	20 m
1960	Roma	50 m
1964	Tokio	6 m
1968	Ciudad de Mexico	2240 m

Un nume pe o listă de subscripție

Calendarul arăta a douăzeci și noua zi a lunii iulie a anului una mie nouă sute cincizeci și doi.

Pe filele de concurs, arbitrii de pe poligonul din Malmi (Finlanda) înscriau un nume care se transmitea întregii lumi : Iosif Sîrbu — România — Campion olimpic ! A fost dat tîrîului — acestui sport care își începe istoria din vremea arcașilor lui Ștefan și mai înainte — să aducă patriei noastre prima medalie olimpică de aur.

Anii au rupt filele multor calendare, noi medalii s-au adăugat primei, și totul ni se pare normal, atît de normal, încît uităm uneori că au mai fost Olimpiade și înaintea celei a victoriei lui Iosif Sîrbu...

Dar în fața noastră își deschid paginile ziarele din alți ani, mărturii tăcute și totuși atît de grăitoare ale unor vremi trecute. Citățm din ele fără comentarii. Ar fi de prisos.

„După cum se știe, participarea României la aceste jocuri *(n.r. : J.O. Berlin — 1936)* se face fără nici un ajutor din partea statului. Mai mult chiar, atleții care ne vor reprezenta la Olimpiadă merg în majoritatea lor pe cheltuială proprie (...). Înfruntînd toate piedicile, România va fi totuși prezentă la J.O.".

Și „Gazeta sporturilor" din 19 iulie 1936 publică în continuare lista celor care vor reprezenta sportul nostru la Berlin, menționînd după fiecare grup de sportivi : „Cu ajutor particular", *(lupte),* „cu contribuții personale" *(gimnastică),* „participanții își suportă fiecare cheltuielile" *(scrimă),* „unii concurenți pe cont propriu" *(atletism)* etc.

Dar tîrîul, sportul atîtor medalii viitoare ?

„Cum deplasarea (...) nu se poate face cu... vorbe și Federația Română de Tir este lipsită de fonduri, Comitetul Olimpic Român a adresat un călduros apel către public.

E destul de regretabil fără îndoială că nu se pot găsi cîteva zeci de mii de lei pentru susținerea acestei deplasări și e nevoie să se facă apel la public, însă din moment ce aceasta e situația, să sperăm că apelul nu va suna în zadar". *(„Gazeta sporturilor" din 16 iulie 1936).*

Apelul a avut ecou. Dar cel care a deschis lista de subscripție nu a fost vreun mare demnitar, moșier sau industriaș și nici măcar membru vreunui select club cu pretenții sportive.

Numele acestui prim entuziast, numele celui care a întins prima mînă de ajutor celor care sperau să-și reprezinte cu cinste țara pe poligonul olimpic, ne este dezvăluit într-o frază lapidară :

„Un prim răspuns, apelul Comitetului olimpic l-a găsit în gestul d-lui C. Tănase, directorul „Cărăbușului", care a făcut vernisajul listei de subscripție, înscriindu-se cu 1.000 lei".

Dorin ȘTEFLEA

Discul de la Chinculticș

SPORT ȘI ARHEOLOGIE

DE LA SPORTIVII MAYA ȘI PIRAMIDELE AZTECE LA JOCURILE OLIMPICE DE LA CIUDAD DE MEXICO

Desfășurarea celei de a XIX-a ediții a Jocurilor Olimpice din Mexic a prilejuit punerea în lumină a unor interesante vestigii de cultură materială din timpuri foarte străvechi, aparținînd strămoșilor poporului mexican. În localitatea Chinculticș, săpăturile arheologilor au dus la descoperirea unei foarte interesante sculpturi în piatră, datînd din epoca civilizației maya — cea mai veche din Mexic. Sculptura, de forma unui mare disc, înfățișează un jucător cu mingea. Trebuie spus că, la poporul maya, jocul cu mingea era de fapt o ceremonie, care simboliza lupta între zi și noapte sau, într-un înțeles mai larg, între viață și moarte. După proporția dintre trupul sculptat al jucătorului și mingea aflată în stînga acestuia, se vede că mingea era mai mare decît cea de fotbal, ceea ce presupune aruncarea cu putere, cu mîinile sau cu picioarele, deci un joc care cerea un serios antrenament și ceea ce numim noi azi pregătire fizică. Sculptura este înconjurată de o inscripție hieroglifică, săpată pe marginea acestui disc, care poate fi văzut la „Muzeul Național de Antropologie" din Chiapas. Jucătorul este îmbrăcat într-o tunică scurtă, cam pînă la jumătatea coapselor, strînsă în jurul mijlocului cu un cordon legat pe șoldul sting, avînd franjuri la capete. Este, se pare, un costum de ceremonie. De altfel, pe cap sportivul are un coif bogat împodobit cu pene lungi, care îi atîrnă pe spate.

Este de remarcat faptul că, pe piciorul drept, jucătorul purta o apărătoare a genunchiului, făcută din metal sau lemn sculptat, înfățișînd un chip omenesc.

Această sculptură dovedește că vechile popoare ce au trăit pe teritoriul Mexicului au avut însemnate preocupări sportive.

Organizatorii actualelor J.O. vor realiza o spectaculoasă trăsătură de unire între vechile tradiții și marea întrecere sportivă, care va reuni peste o sută de delegații de pe toate continentele. În ajunul începerii Jocurilor, flacăra olimpică va sosi la centrul arheologic din Teotihuacan, unde va avea loc o ceremonie la apusul soarelui. Cu acest prilej, va evolua un balet, format din o mie de dansatori, inspirat din tradiția precolumbiană a renașterii „Focului nou". Această ceremonie avea loc pe atunci la fiecare 52 de ani, dată fiind credința aztecilor că, la sfîrșitul acestui ciclu, toată omenirea va pieri. La apusul ultimei zile a ciclului, focurile erau stinse în toate casele și poporul aștepta zorile zilei următoare. Răsăritul soarelui simboliza reînvierea omenirii și era o chezășie a continuării existenței sale în viitorii 52 de ani. Evenimentul era sărbătorit prin aprinderea unui „nou foc", ceremonie care a avut loc pentru ultima dată în anul 1507, pe vremea imperiului aztec.

Acum, baletul înfățișînd această străveche ceremonie va avea loc din nou la „Piramida lunei", înaltă de 49 m, laturile bazei sale măsurînd 172 și 137 m. Ea se află la capătul unei alei lungi de 2 km și lată de 52 m denumită „Drumul morții". Aztecii credeau că meterezele, aflate de o parte și de alta a drumului, ar fi fost morminte. Acum se știe însă că, acestea erau mici piramide, formînd substructura templelor ce se înălțau pe vîrfurile lor. Ruinele acestei capitale precolumbiene acoperă o întindere de peste 200 km p. stînd mărturie înfloritoarei civilizații aztece. Cea de a XIX-a ediție a J.O. va reînvia pentru o seară fastul acestei impresionante tradiții.

Pompiliu VOICULEȚ-Lemeny

Caleidoscop

ÎN 1952, LA HELSINKI BRAZILIANUL ADEHMAR FERREIRA DA SILVA A REUȘIT SĂ CORECTEZE DE TREI ORI RECORDUL LUMII LA TRIPLU SALT : 16,12 m în a doua încercare, 16,18 m în a patra și 16,22 m în a cincea săritură.

LA OLIMPIADA DIN 1952 ATLETISMUL AUSTRALIAN A FOST REPREZENTAT DOAR DE PATRU ATLETE CARE AU CUCERIT TREI MEDALII DE AUR: Marjorie Jackson (100 m — 11,5 s și 200 m — 23,7 s) și Shirley Strickland (80 mg — 10,9 s). La Olimpiada din Australia, România a avut la box tot patru reprezentanți, fiecare dintre ei medaliați : Nicolae Linca (aur), Mircea Dobrescu și Gheorghe Negrea (argint) și Constantin Dumitrescu (bronz) !

SCRIMERUL ITALIAN NEDO NADI A CUCERIT LA J.O. DE LA ANTWERPEN, ÎN 1920, NU MAI PUȚIN DE CINCI MEDALII DE AUR. El a cîștigat probele individuale de floretă și sabie și a făcut parte din echipele victorioase la floretă, spadă și sabie.

CĂLĂREȚUL FRANCEZ PIERRE JONQUERES D'ORIOLA A DEVENIT CAMPION OLIMPIC DE OBSTACOLE în 1952 la Helsinki. După 12 ani el și-a redobîndit victoria la J.O. de la Tokio. Este desigur, un fapt cu totul ieșit din comun, după cum la fel ni se pare și acela al generalului bulgar Kroum Lekarski. Acesta a luat parte la Olimpiadele din 1924 și 1928 pentru ca, după 28 de ani, să se numere iarăși printre concurenții probelor de călărie la J.O. din 1956 și 1960.

SCRIMERUL DANEZ IVAN OSIIER ESTE SPORTIVUL CARE A LUAT PARTE DE CELE MAI MULTE ORI LA JOCURILE OLIMPICE. Debutul l-a făcut la Londra, în 1908. De atunci el a participat la Olimpiadele din 1912, 1920, 1924, 1928, 1932 și... 1948. La J.O. de la Berlin, fiind bolnav n-a putut să fie prezent, iar edițiile din 1916, 1940 și 1944 nu s-au putut desfășura din cauza războiului. În condiții normale, Ivan Osiier ar fi fost singurul sportiv din lume participant la... 11 Olimpiade ! Osiier n-a avut satisfacția să-și vadă înnumuratele strădaniile cu un titlu de campion olimpic, dar a avut, în schimb, satisfacția să-și vadă soția laureată ! Helen Osiier a cîștigat medalia de aur la floretă la J.O. din 1924 !

NORMAN ARMITAGE (S.U.A.) ESTE, DE ASEMENEA, UN PARTICIPANT CU VECHI STATE DE SERVICIU LA J.O. El a luat parte la concursurile de scrimă și de... tir la Jocurile din 1928, 1932, 1936, 1948, 1952 și 1956 !

AMERICANUL RALPH CRAIG A CÎȘTIGAT TITLURILE OLIMPICE LA 100 m — 10,8 s și 200 m — 21,7 s, ÎN 1912, LA STOCKHOLM. După 36 de ani Craig s-a numărat iarăși printre competitori, la J.O. de la Londra, de data aceasta în probele de ...iahting ! De subliniat faptul că la Londra avea 59 de ani !

TRĂGĂTORUL UNGUR KAROLY TAKACS A PARTICIPAT, ÎN 1936, ÎN PROBA OLIMPICĂ DE PISTOL VITEZĂ. Un accident pe care l-a suferit mai apoi a dus la amputarea brațului său drept, cu care trăgea. Takacs a reluat antrenamentele și în 1948 și 1952 el a devenit campion olimpic cu 580 p și, respectiv, 579 p, trăgînd cu brațul sting !

SCRIMERA AUSTRIACĂ ELLEN MÜLLER-PREISS A CÎȘTIGAT TITLUL OLIMPIC LA FLORETĂ ÎN 1932. Mai apoi ea a urcat din nou pe podium în 1936 și 1948 (medalii de bronz) și a participat în continuare, la J.O. din 1952 și 1956.

Gazdă atentă
Desen de AL. CLENCIU